

Pravidla psaní písemných prací a citační a bibliografické normy Ústavu hudební vědy FF MU

Pravidla a zásady psaní písemných prací studenty Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity (studijní obory Hudební věda, Sdružená uměnovědná studia, Teorie interaktivních médií, Management v kultuře, Učitelství estetické výchovy pro střední školy, Teorie a provozovací praxe staré hudby) s platností od 1. září 2017.

Tato pravidla se týkají všech typů písemných prací, tj. seminárních, bakalářských diplomových a oborových prací, magisterských diplomových a oborových prací a prací disertačních.

Struktura písemných prací:

1. Titulní strana.
2. Obsah.
3. Předmluva (není povinná).
4. Úvod.
5. Stať (jednotlivé kapitoly).
6. Závěr.
7. Resumé.
8. Seznam vyobrazení (není nutný).
9. Seznam zkratk (není nutný).
10. Seznam pramenů a literatury.
11. Přílohy (nejsou nutné).

Stránky jsou číslovány (ve spodní části stránky) počínaje Předmluvou.

1. Titulní strana musí obsahovat:

- a. Název oboru, ústavu, fakulty a univerzity (v záhlaví, každý údaj na samostatném řádku), a sice v následujícím pořadí: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy, Sdružená uměnovědná studia / Hudební věda / Teorie a provozovací praxe staré hudby / Teorie interaktivních médií / Management v kultuře / Učitelství estetické výchovy pro střední školy.
- b. Jméno studenta.
- c. Označení práce (seminární práce, bakalářská diplomová práce, magisterská diplomová práce, disertační práce).
- d. Název práce (uprostřed stránky).
- e. Jméno vedoucího práce.
- f. Jména konzultantů (nemusí být).
- g. Rok odevzdání práce.

Po titulní straně následuje povinné prohlášení autora práce, že pracoval samostatně a veškerou použitou literaturu citoval. Toto prohlášení musí být autorem v tištěné verzi práce podepsané.

2. Obsah

uvádí seznam jednotlivých částí práce, stránky jednotlivých kapitol a subkapitol. Doporučuje se Deweyův číselný systém.

3. Předmluva (pokud je uvedena) může obsahovat:

- a. Podněty, které vedly ke zpracování tématu práce.
- b. Poděkování institucím a jednotlivcům, kteří pomáhali při sběru a interpretaci použitých faktů.
- c. Poděkování vedoucímu práce a konzultantům. Pokud nejsou konzultanti uvedeni na titulní straně, je potřeba uvést jejich jméno na tomto místě.

4. Úvod

má stručně uvádět do pojednávaného problému. Může také obsahovat zdůvodnění aktuálnosti tématu. Nutná je metodologická úvaha o řešení problematiky: jaký cíl si autor stanovuje a jaké metody k jeho dosažení volí, v jakém kontextu pozoruje své téma, na jaké teorie odkazuje. Zásadní je zmínka o dosavadním stavu bádání o dané problematice. Důležitá je kritika literatury a pramenů, která tvoří podklad pro autorovu argumentaci.

5. Stat'

sestává z jednotlivých kapitol práce, kde student samostatně zpracovává zkoumanou problematiku. Prokazuje schopnost aplikovat poznatky získané studiem a formulovat vlastní stanovisko k řešeným problémům.

Jednotlivé kapitoly se zabývají charakteristikou materiálu, ozřejměním použitých metod a postupů, popisem dosavadního stavu bádání, souvislostmi, shodami a neshodami s literaturou, zdůrazněním nových pohledů, postupů, nových výkladů pramenů či literatury.

Citace a odkazy

- a. Bibliografické citace jsou uváděny podle normy ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2 (01 0197)
- b. Obecně platí, že citace musí být přehledná a úplná. Je lépe uvádět více údajů pro identifikaci (např. u seriálových publikací nebo elektronických zdrojů)
- c. Citace literatury, sdělení informátorů či dalších pramenů by měly být v textu uváděny výhradně v původním znění. U delších citací se doporučuje uvést překlad do poznámky pod čarou. Cituje se vždy z původního díla. Pokud si nelze opatřit původní zdroj, musí být z odkazu zřejmé, že se jedná o citát z „druhé ruky“, a udat přesně zdroj, z něhož byl vzat. Vypustí-li se něco v citátech, označí se to třemi tečkami v hranaté závorce. Podobně rozepisují-li se zkratky, musí být oproti originálu doplněné znaky umístěny do hranatých závorek. Citáty jsou vyznačeny uvozovkami.

Příklad:

„[...] theory [of information] – which is valuable for technological communications – has proved incapable of giving the characteristics of aesthetic value even for a simple melody of J. S. Bach. Identifications of music with message, with communication, and with language are schematizations whose tendency is towards absurdities and desiccations.”³²

Odkazy uvádíme formou poznámek pod čarou na téže straně.

Při prvním odkazu uvést plný bibliografický údaj, při druhé a další citaci je vhodné údaj zkrátit, např. „PEČMAN, op. cit., s. 142.“ nebo „PEČMAN 1982.“ Při následné citaci z téhož dokumentu stačí „Ibid., s. 142-143.“ nebo „Tamtéž.“

V případě delších citací je vhodné užít odlišné formátování citovaného odstavce, tzn. do samostatného odstavce v užším bloku textu a menším fontem písma.

Obrazové přílohy:

Přílohy označujeme: Př. A., Obr. A., Tab. A...

Uvádíme zdroj obr. přílohy:

Př. A *Titulní strana klavírního výtahu z Melusiny od Conradina Kreutzera, Wien 1833. Zdroj: Notendrucke aus der Musikabteilung der Bayerischen Staatsbibliothek, München, Bayerische Staatsbibliothek, 2 Mus. pr. 4424.*

6. Závěr

obsahuje shrnutí hlavního obsahu celého pojednání a upozorňuje na nejdůležitější myšlenky práce. Autor zodpoví, do jaké míry se mu podařilo dosáhnout cíle vytčeného v úvodu a stanoví podmínky, za kterých závěry vyplývající z jeho výkladu platí. Myšlenky uvedené v této části musejí vyvěrat z práce samé. Zároveň právě zde může autor nastínit případný směr dalšího bádání, konstatovat desiderata apod.

7. Povinnou součástí prací je české a cizojazyčné **resumé**, u magisterských diplomových a disertačních prací je vyžadováno ještě druhé cizojazyčné resumé.

8. Seznam vyobrazení

bývá obvykle zařazen před přílohami (ilustracemi). Jednotlivé ilustrace obsažené v práci jsou uvedeny popiskami. Pokud nejsou vyobrazení výsledkem vlastní práce, uvádí se jejich původ dle normy citace literatury a pramenů.

9. Seznam použitých pramenů a literatury

Bibliografické záznamy jsou uváděny souhrnně dle abecedního pořadí, u titulů jednoho autora dále seřazené chronologicky od nejstarší položky. V rámci tohoto soupisu dále rozlišujeme:

Prameny:

Nepublikované: Archivní fondy a sbírky. Dodržujte toto pořadí údajů: název archivu a jeho umístění (při opakovaném odkazu jen jeho vžitá zkratka), značka a název fondu (sbírky), inventární číslo (inv. č.), signatura (sign.), číslo kartonu (kart.) nebo knihy, název nebo popis dokumentu u novodobého materiálu.

Publikované: Při citování edic platí zásady platné pro citování literatury, dodržuje se znění údajů uvedené na titulu a uvádějí se také čísla dokumentu. Při opakovaném výskytu se užívá zavedených zkratk. Při citacích úvodních textů nebo odborných studií, které jsou publikovány v edici, se postupuje jako při citaci statí publikované ve sborníku.

Dále lze položky v opodstatněných případech dělit na elektronické zdroje, údaje z elektronických databází, audiovizuální díla apod.

Literatura:

sem patří všechny typy zdrojů bez ohledu na jejich povahu (monografie, sborníky, časopisy, lexika). Také u slovníkových hesel citujeme dle normy, tedy autor hesla – název hesla – zdrojový dokument.

10. Přílohy

(notové ukázky, obrázky, části rukopisů, inkunábulí atd.) je nutno označit písmeny velké nebo malé abecedy a podrobnou popiskou pod přílohou. Přílohy lze uvádět buď průběžně v textu práce, nebo v samostatné poslední kapitole.

Technické a formální požadavky:

1. **Závěrečné oborové práce** se odevzdávají výhradně elektronicky do odevzdávacího předmetu „Bakalářská/Magisterská oborová práce“ v ISu.
2. **Bakalářské a magisterské diplomové práce** se odevzdávají výhradně elektronicky: vkládají se jednak do odevzdávacího příslušného předmetu, jednak do archivu závěrečné práce v ISu.
3. **Disertační práce** (doktorské) jsou odevzdávány ve třech exemplářích, knihařsky vázané.
4. Doporučená velikost písma: Times New Roman 12 pt či Arial 11 pt pro základní text a 10 pt pro poznámkový aparát.
5. Je vyžadována jazyková správnost předloženého textu. Hrubé pravopisné chyby mohou být důvodem pro nepřijetí práce.
6. Rozsah **seminárních písemných prací** je min. 25 000 znaků, povinnou součástí je české a cizojazyčné resumé.

7. Rozsah **bakalářských diplomových prací** je min. 70 000 znaků, rozsah **bakalářských oborových prací** je min. 27 000 znaků, povinnou součástí obou typů prací je české a cizojazyčné resumé.
8. Rozsah **magisterských diplomových prací** je min. 140 000 znaků, rozsah **magisterských oborových prací** je min. 55 000 znaků, povinnou součástí obou typů je české a 2 cizojazyčná resumé.
9. Rozsah **disertačních prací** je min. 200 000 znaků. Požadavky na resumé odpovídají magisterské diplomové práci.

Do rozsahu prací se vždy ZAPOČÍTÁVÁ vlastní text práce včetně předmluvy, úvodu a závěru, poznámkový aparát, obsah a resumé; o započítání příloh rozhoduje vedoucí práce. Do rozsahu se NEZAPOČÍTÁVÁ seznam literatury, titulní strany a čestné prohlášení.

Vybrané příklady citování a odkazování:

Monografie:

HELFERT, Vladimír. *Česká moderní hudba: studie o české hudební tvořivosti*. 1. vyd. Olomouc: Index, 1936, s. 28-29.

Příspěvek v konferenčním sborníku:

DAHLHAUS, Carl. Über die Idee des Nationalismus in der Musik des 19. Jahrhunderts. In *Idea národnosti a novodobá hudba. Colloquia musicologica*. Brno: Mezinárodní hudební festival, 1973, s. 426-435.

Kapitola v kolektivní monografii:

ŠTĚDRONĚ, Miloš. Elektronika a konkrétní hudba: Marginálie o některých momentech vývoje elektronické a konkrétní hudby v Brně konce 60. a začátku 70. let. In BÜSCHER, Barbara et al. *Umění a nová média*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 56-59.

Článek v časopise:

FUKAČ, Jiří. Kam směřuje dvořákovské vědění. *Opus musicum*, 1983, roč. 15, č. 3, s. 65-67.

Novinový článek:

JANÁČEK, Leoš. Moje Lašsko. *Lidové noviny*, roč. XXXVI, č. 269, 27. 5. 1928, s. 39.

Archivní pramen:

Je třeba pokud možno uvést: místo uložení (název archivu), název fondu, příp. jeho části, signaturu, karton, inventární číslo, typ dokumentu, dataci, případně adresáta a původce. Pro uložení hudebnin je vhodné používat RISM sigla.

Příklad:

Moravský zemský archiv (dále jen MZA), fond B 280 Zemský národní výbor Brno. Prezidium (dále jen B 280-P), inv. č. 6, sign. III/1, kart. 353, f. 83, Zpravodajské hlášení SNB z 29. 3. 1947.

Orální pramen:

zde se uvádí forma kontaktu (telefonický rozhovor, osobní sdělení, e-mail apod.).

Rozhovor s Golanem Levinem vedl Martin Flašar, Linz 29. 2. 2009.

Rozhovor s Václavem Havlem vedl Miroslav Vaněk, 30. 10. 2003. Ústav pro soudobé dějiny – Centrum orální historie, sbírka Rozhovory.

Audiovizuální dílo:

Příklady:

SHAKESPEARE, William. *Král Lear* [divadelní inscenace]. Režie Jan Nebeský. Soubor činohry Národního divadla. Národní divadlo 10. 4. 2012.

Les Parents terribles [film]. Režie Jean COCTEAU. Francie, 1948.

Meteor [rozhlasový pořad]. ČRo 2 – Praha, 20. 8. 2011 08:10.

Jistě, pane premiére. 1. díl, Velký plán [epizoda televizního seriálu]. Velká Británie, BBC, 1985. ČT2, 7. 11. 2010 19:00.

DRTIKOL, František. Jan Zrzavý [fotografie]. In: MOUCHA, Josef. *František Drtikol*. Prague: Torst, 2007, obr. 12. FotoTorst, 26. ISBN 978-80-7215-301-5.

Elektronické zdroje:

WWW stránky:

BAKLA, Petr. *Martin Smolka* [online]. c2008, poslední revize 2011 [cit. 2. 9. 2014]. Dostupné z: <<http://www.martinsmolka.com/cz/>>.

MACEK, Petr – POLEDŇÁK, Ivan. Fukač, Jiří [heslo]. *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. [Cit. 6. 8. 2014]. Dostupné z: <http://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_mdictionary&action=record_detail&id=5234>.

Časopisový článek v el. verzi:

BAUMAN, Zygmunt. *Liquid Arts. Theory, Culture & Society* [online]. 2007, 24, 117. [cit. 2010-10-15]. Dostupné z: <<http://tcs.sagepub.com/cgi/content/abstract/24/1/117>>.

Povinné údaje pro citace el. dokumentů:

Druh nosiče: [online] / [CD-ROM]

Datum citace: [cit. 22. 9. 2003] / [cit. 2003–09–22]

Přístup ke zdroji: Dostupné z: <...> / URL: <...>

Verze: poslední úpravy 12. 6. 2002

Údaje z elektronických databází čerpajících z tištěných předloh citujeme přednostně dle původních tištěných zdrojů (typicky u elektronické verze Slovníku české hudební kultury, případně Grove ad.).

Další informace:

U místa vydání respektujte původní znění uvedené na titulu. Správně: Pragae, Prag, Paris, Wien. Chybně: Praha, Paříž, Vídeň. Pokud není uvedeno místo vydání, uvádějte: s. l. (sine loco), pokud není uvedeno datum vydání: s. d. (sine dato).

Zkratky: Používejte pouze u dostatečně vžitých výrazů (aj., apod., atd., RNDr., ...), zakončujte je tečkou. Slovo viz není zkratka (není proto ukončeno tečkou), ale imperativ slovesa vidět.

Iniciály křestních jmen: Mezi písmeny uvádějte mezery (například F. X. Šalda).

Číselné údaje: Číslice a pomlčka ve smyslu rozsahu nejsou odděleny mezerami (2–3 osoby). U tisícových a vyšších údajů je obvyklá forma 1 000, tedy s mezerou, nikoliv však s tečkou, jak je obvyklé u angloamerické sazby. Oddělení tisícových řádů neplatí pro zápis signatur a letopočtů.

Data: Pište vždy arabskou číslicí. Letopočet nezkracujte na poslední dvojčíslí (chybně: 1977–83), ale vždy jej vypisujte celý (1977–1983). Mezi letopočty a pomlčkou nedělejte mezery. V případě plně uvedených dat (i s uvedením dne a měsíce) máte k dispozici dvě varianty:

- a) Číselné vyjádření s mezerami: 12. 1. 1918.
- b) Kombinované vyjádření s mezerami: 12. ledna 1918.

Datum narození a úmrtí: Před datum narození pište hvězdičku *, před datum úmrtí křížek † (Alt+0134), například * 12. 1. 1918, † 23. 12. 1978. Mezi znakem a datem se píše mezerka.

Peněžní hodnoty: Peněžní částka se vyjadřuje číselně s uvedením měny (12 Kč nebo Kč 12,- nebo Kč 12,50).

Složené výrazy se spojovníkem (Alt+0173): V těsně spojených výrazech se užívá bez mezer (česko-anglický slovník, mám-li, Brno-město), je třeba neplést si jej s pomlčkou. Spojovník je krátká vodorovná čárka.

Pomlčka (Alt+0150): Nezaměňujte s krátkým spojovníkem. Pomlčka ve smyslu přestávky v řeči se odděluje z obou stran mezerou. Interpunkce se sází hned za pomlčku bez mezery: Dvě postele – osm osob – dál už nic –! Pomlčka ve smyslu rozsahu (od do) se mezerami neodděluje: 18.00–22.00.

Uvozovky: Uvozovky patří těsně k výrazu, k němuž se vztahují. V češtině užíváme dvojitě spodní otevírací uvozovky „ (Alt+0132) a dvojitě horní uzavírací uvozovky " (Alt+0147). U výrazů uvozovaných uvnitř textu, který už sám v uvozovkách je, užíjte jednoduchou spodní otevírací uvozovku , (Alt+0130) a jednoduchou horní uzavírací uvozovku ‘ (Alt+0145).

Apostrof: Apostrof se obvykle užívá při odsunutí některé hlásky (d’Elvert, pad’). Nezapisuje se znakem pro čárku nad písmenem, ale speciální kombinací kláves (Alt+0146).

Závorky: K výrazu se připojují bez mezer. Kulaté závorky se používají v textu, hranaté pro uvádění příloh v textu. Hranaté závorky samozřejmě užívejte v edici – při vkládání edičních poznámek do editovaného textu (Alt+Ctrl+F a Alt+Ctrl+G). Dáváte-li do závorky celou větu, je nutno ji uvnitř závorek ukončit tečkou. Je-li v závorce pouze část věty nebo poznámka, pak ne. Tečky, čárky a další interpunkční znaménka se v takovém případě nacházejí až za závorkou.

Ostatní interpunkční znaménka: Sází se zpravidla těsně za poslední písmeno slova, za nimi se píše mezera (výjimku tvoří časové údaje a funkce desetinné čárky).

Pokud je užito dvou nebo více zdrojů od jednoho autora se stejným vročením, lze je odlišit malými písmeny.

Jsou-li dva nebo tři autoři, oddělují se jména spojkou „a“, je-li více autorů, další se vynechají a za poslední jméno se připojí „et al.“ (et alii).

Konzultace dalších gramatických a syntaktických jevů : <http://prirucka.ujc.cas.cz/>

Zpracoval: doc. PhDr. Martin Flašar, Ph.D., 1. 9. 2014

Aktualizace: Mgr. Jan Karafiát, 28. 4. 2022